

**הבטחת רבינו,
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכיר
למליץ**

הארי ההי

פנינים נפלאים מתורתנו של

המהר"א"ל צינץ

הגאון הפיאריה לייב צינץ זי"ע מפלאצק

גיליון רנ"ב, פרשת תרומה תשפ"ד

מכון להוצאה חרשה ומפוארת
של ספרי מהר"א"ל צינץ זי"ע

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org

ויראה, שכל הקדושה נמשכת ממשוה, שראה עינו בעולמות עליונים שיהיה מכוון, ומזו נמשכה הקדושה למקדש. וזהו ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן כו' וכן תעשו, לדורות, במקדש (רש"י כאן; שבועות טו, א), כי מקור הקדושה על ידי משה.

וכך אמר הכתוב: **ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם**, ואיך יעלה בידם להמשיך קדושה למקדש? אמנם **ככל אשר אני מראה אותך** - במשכן, **וכן תעשו** - לדורות, שעל ידי המשכת הקדושה עתה שנעשתה על ידי משה רבינו ע"ה, תמשך הקדושה לדורות עולם בבית המקדש.

מלא העומר - בפרשתנו

סיפורי התורה מתלבשים לפי המאורע

כָּכָל אֲשֶׁר אָנִי מְרָאָה אוֹתְךָ אֵת תְּבִנֹת הַמִּשְׁכָּן וְאֵת תְּבִנֹת כָּל כְּלִי וְכֵן תַּעֲשׂוּ (כה, ט).

ידוע שהתורה חמדה גנוזה אלפים שנה קודם שנברא העולם (ב"ר ח, ב), והנה סיפורי התורה הם מתלבשים לפי המאורע, כי אילו לא חטאו בעגל וכדומה לא היתה התורה חסרה חס ושלום, רק היתה מתלבשת התורה בענין אחר כפי המאורע הראויה... ואפשר לפרש בזה גם כן 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו', כי בהגיע זמן עשיית המשכן נתלבשו אותיות התורה בצירופים אלו, וזהו 'ככל אשר אני מראה אותך' שנתלבשו אותיות התורה בצירופים הללו, 'וכן תעשו' גם אתם.

מלא העומר - פרשת תצוה

היה עמהם במדבר - אורה של ארץ ישראל

וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם (כה, ח).
כי משכן של מטה מכוון כנגד משכן של מעלה, אמנם באמת המקום המכוון הוא בהר המוריה, שעל זה נאמר ביעקב (בראשית כח, יז) **וַיְהִי שְׁעַר הַשָּׁמַיִם** - שפגע בו הר המוריה (עי' חולין צא, ב; ב"ר סט, ז), ושם המכוון האמיתי. אכן בזוהר (ח"ב קמ, ב) איתא שאורה של ארץ ישראל היה עמהם במדבר כו' (עי' ספר הפרדס להרמ"ק שער כה פ"ב; הגדה 'ברכת השיר' סוף פיסקת 'אשר גאלנו וגאל את אבותינו'). ולפי שאויר דארץ ישראל היה עמהם במדבר, גם אויר המקדש היה עמהם. וזהו יש לפרש 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם', כי נאמר לשון מקדש לפי שמקום המקדש היה עמהם במדבר.

ואולם בעשיה בפועל, גם הכלים מכוונים נגד כלי מקדש העליון. לכן אמר 'ועשו לי מקדש' - שיהיה במשכן קדושת מקדש, ואולם בבחינת המקום ממש לא היה כח בידם לעשות, אך בכלים היו עושין ממש, וזה 'ככל אשר אני מראה אותך' בהר 'את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו' בפועל, אבל מקום המקדש אין בידם לעשות.

מלא העומר - פרשת פקודי

על ידי המשכת הקדושה על ידי משה רבינו ע"ה, תמשך הקדושה לדורות עולם בבית המקדש

כָּכָל אֲשֶׁר אָנִי מְרָאָה אוֹתְךָ אֵת תְּבִנֹת הַמִּשְׁכָּן (כה, ט). החל ב'מקדש', וסיים 'תבנית המשכן'.

משל ונמשל

כל תרומת בני ישראל אין זה אלא כעשרה זהובים בעד דבר השווה אלפי דינרי זהב

בכתם אופיר ופז, אם כן אין זה מקום ליקרת החפץ, ואם כן הוה מתנה, ו'לקיחה' [=ויקחו] לי תרומה] יתייחס שלקחו המרגלית וקבעו לה מקום.

ר"ל שאין מקום לומר "ויתנו" לי תרומה, כי אז היה משמע שעל ידי תרומתם בזהב כסף ונחושת זכו במעלת המשכן, ואין זה כן, שהרי לפי גודל מעלת המשכן, הרי זה כמשלם עשרה זהובים בעד חפץ השווה כמה אלפי דינרי זהב, והרבה יותר מכך. אלא בודאי עוצם גדולת מעלת המשכן, והבטחתו יתברך שישכון בתוכם, ניתן להם **במתנה גמורה**, אלא שעל ידי תרומתם זכו "ליקח" המרגלית הטובה שניתנה להם - ולקבוע לה מקום, כעין המשל שקביעות מקום מורה השעות עלה עשרה זהובים.

ולכן הביא כאן המדרש: **הדא הוא דכתיב 'כי לקח טוב נתתי לכם', כלומר: אין זה לקיחה מצדכם, אלא אני הוא ש"נתתי לכם", כי כל תרומת בני ישראל אין זה אלא כעשרה זהובים בעד דבר השווה אלפי דינרי זהב, וכאמור.**

מלא העומר - בפרשתנו

דָּבָר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה (כה, ב).
במדרש רבה (שמו"ר לג, א): **הדא הוא דכתיב (משלי ד, ב) 'כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו'**. יראה על פי משל, לאחד שנתן לאהובו מורה השעות [זייגער] חשוב וגדול הכמות, שהיה שוה כמה אלפים דינרי זהב. ולהיות שהיה צריך להעמידו במקום ראוי ומכובד, עשה [=מקבל המתנה] הוצאות של כמה זהובים לקבוע לו מקום. וכאשר ראו יקרת המורה שעות וחשיבותו ששוה כמה אלפים, בא אחד ושאל: כמה דמים נתת בעדו? והשיב: עשרה זהובים, ויקומו לצחק, דבר אשר שווה כמה אלפים אמרת שקנאתו בעשרה זהובים? אין זה אלא רוח שטות בקרבך שתדבר כדברים האלה, ודאי המורה שעות בעצמו **במתנה**, ואתה שזכית בו הכינות לו מקום.

והנמשל, מדוע כתב 'ויקחו' לי תרומה, ולא כתב 'ויתנו' לי. אך באמת לפי ערך קדושת המשכן שזכו בו שיעד להם הוא יתברך (להלן פסוק ח) **ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם**, שהוא דבר יקר הערך, אין ערוך אליו, אשר כל חללי דעלמא כאין ואפס נחשבו כנגד מה שזכו להשראת השכינה, שהיא יקרה שלא תסולה

תולדות מהרא"ל צינץ

פרקים ממסכת חייו ומשנתו של רבינו המחבר

בית מדרשו אשר בק"ק וורשה רבתי

גאונים אדירים, כדוגמת שארו האדמו"ר מגור בעל "חידושי הרי"ם זצ"ל (שהתייחס ג"כ על צאצאי זקנו הג"ר נתן נטע אייבשיץ זצ"ל), וכן הגה"ק רבי אברהם לנדא זצ"ל מטשכנוב, הג"ר יעקב גזונדהייט זצ"ל אבד"ק וורשה בעל "תפארת יעקב" למס' גיטין ועוד, הג"ר אהרן שמחה פיליצער זצ"ל מגומבין מחבר הביאור "רשפי אש" על תנ"כ, א, האדמו"ר מזיכלין רבי שמואל אבא טאוב זצ"ל, הג"ר יוסף פרנקל זצ"ל (בנו של ה"ברוך טעם") שכבר הזכרנו למעלה, הג"ר יצחק צבי מינץ זצ"ל מוורשה, הג"ר אליעזר ליכטנשטיין זצ"ל מנובודוואהר בעל "שם עולם" על ס' ויקרא, הג"ר צבי כץ זצ"ל מפלאצק, הג"ר מנחם מנדל רדזינר זצ"ל מווארשה, שגדולי העיר כינוהו "ספר תורה חי", ועוד רבים.

הערצתו של ה"חידושי הרי"ם" זצ"ל לרבינו מצאה ביטוי, בין השאר, גם בעובדה שהגיד לנכדו ה"שפת אמת" זצ"ל, כי אחד הטעמים שהורה לקראו ג"כ בשם אריה לייב הוא שיקרא על שם רבינו.

מלבד התלמידים שישבו למרגלותיו באו אל רבינו עוד רבים מאדירי התורה, ענקי התקופה, כדי לשמוע חידושי ומהשתעשע עמו בדברי הלכה, או לכהפ"ח לראותו כשהוא עוקר הרי-הרים וטוחן אותם זה בזה בחריפותו. לפי שמועה אחת טילטל עצמו ה"דברי חיים" זצ"ל מצאנז ובא אליו ממרחק רב כדי להתבשר מתורתו. גם בהסכמת האדמו"ר ממוגלניצא רבי חיים מאיר יחיאל זצ"ל (נכד המגיד מקונוץ זי"ע) לספרו של רבינו "מלא העומר" אנו קוראים: "מכירו הייתי לשעבר, אשר היה מלא רוח חכמה ודעת, ויראת ד' היא אוצרו".

בימי מגוריו בוורשה, אחרי פטירת אשת נעוריו, נשא רבינו בזיו"ש את הרבנית מרת צביה ע"ה (שהיתה בזיו"ר אשת הג"מ רבי נפתלי קרקובר זצ"ל מוורשה, הנזכר בשו"ת רע"א סימן א'), אשת חיל ונגידה, שעסקה במסחר ופירנסה את רבינו בכבוד. מני אז פרק מעליו לגמרי את עול הרבנות, והתמסר בכל כוחו להרביץ תורה לעדרים, בשיבה גדולה שניהל בבית-מדרשו.

ישיבה זו התקיימה בעזרת ב' נדיבים אוהבי תורה אשר נשאו לבם לכלכל את כל צרכי התלמידים וסיפוקם, מבלי שרבינו יצטרך לדאוג לכך. אף כשבאו אליו ראשי העדה בוורשה והפצירו בו, שיאות להתכתר בכהונה הרמה של ראש הרבנים בעיר הגדולה, לא נעתר להם והודיע במלים מפורשות שכבר הסיח דעתו לחלוטין מן הרבנות, וכל ישעו וחפצו להיות תופש ישיבה ולהרחיב גבולו בתלמידים.

ואכן משמים השלימו חפצו, ונתקיימה בו תפילת יעבץ, כי נהרו אליו תלמידים מצוינים מכל חלקי המדינה, וישיבתו הפכה לבית-היוצר של גדולי הלומדים בפולין. על כסא הרבנות בוורשה הושיבו אז את הגאון רבי שלמה זלמן זצ"ל מפראגא, בעל "חמדת שלמה", שהיה ג"כ תופש ישיבה, והיו שניהם נוחין זה לזה בהלכה, ואהבתם נפלאה אהדדי. שניהם ניהלו את ישיבותיהם ברמה, ואין מלכות נוגעת בחברתה, כי אם להיפך, תלמידי ה"חמדת שלמה" נהגו לשחר תכופות את פני רבינו ולחזור על החידושים שקיבלו מרבים, וכן באו תלמידי רבינו לפני החמד"ש והרצו באזניו את השיעורים החריפים שלו.

בין הני אריותא ששתו דבריו בצמא בולטים שמותיהם של

פניני ישועות

תרומה לשדכן

הרה"ג משה גולדמן מוויליאמסבורג שבארצות הברית, היה תורם למכון רבות במשך השנים. בכל שנה בהגיע יום היארצייט היה תורם סכום נכבד למכון בכדי לזכות ולסייע בעד הדפסת ספרי רבינו.

כאברך משכמו ומעלה, חשק כל חייו לזכות לבנים וחתנים תלמידי חכמים, ולא חדל מלהתפלל על כך אף פעם. בכל יום ויום מתפלל הוא על כך בתפילת שמונה עשרה, כשמדי פעם אף דמעות מבצבצות מעיניו.

בהגיע בתו בכורתו לגיל השידוכים, פתח הוראת קבע כחבר זהב למכון מהרא"ל צינץ וכשהוא מבקש להזכיר את שם בתו בציונו של רבינו, "שתזכה לחתן תלמיד חכם ועילוי ובעל מידות טובות".

יום הוצעה הצעה מיוחדת למיודענו, בחור תלמיד חכם ועילוי העולה על חבריו, ולאחר בירורים דקדקניים נגמר השידוך בכי טוב, כשלפלא החתן הוא נכדו של רבינו מהרא"ל צינץ, ושמו כשם רבינו: "אריה לייבוש".

ההגיע בתו בכורתו לגיל השידוכים, פתח הוראת קבע כחבר זהב למכון מהרא"ל צינץ וכשהוא מבקש להזכיר את שם בתו בציונו של רבינו, "שתזכה לחתן תלמיד חכם ועילוי ובעל מידות טובות".

08-864-89-89

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום צוואתו של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו ניתן להזמין חנם את ספרי רבנו לבתי מדרש וישיבות